

ÖZET

Enstitüsü : Sosyal Bilimler

Anabilim Dalı : Eğitim Bilimleri

Programı : Eğitim Yönetimi ve Planlaması

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Hasan Şimşek

Tez Türü ve Tarihi : Yüksek lisans – Temmuz 2017

ÖĞRETMENLERİN YÖNETİME KATILIM ALGILARI İLE ÖRGÜTSEL GÜVEN DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ (İSTANBUL İLİ FATİH İLÇESİ ÖRNEĞİ)

Murat Yıldız

Bu araştırmada, İstanbul ili Fatih ilçesindeki ortaokullarda çalışan öğretmenlerin yönetime katılım algıları ile örgütsel güven düzeylerinin cinsiyete, yaşa, meslekteki hizmet yılına, branş türüne göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bir farklılık gösterip göstermediği; ortaokullarda çalışan öğretmenlerin örgütsel güven düzeyleri ile yönetime katılım algıları arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığı incelenmektedir. Öğretmenlerin örgütsel güven ve yönetime katılım düzeylerine etki eden olumlu ve olumsuz faktörlerin tespiti eğitim süreçlerinin niteliğinin artırılmasına katkı sağlayabilir.

Bu araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma evrenini 2016 - 2017 eğitim - öğretim yılında İstanbul ili Fatih ilçesindeki 24 devlet ortaokulunda görev yapan 600 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma için örneklem grubu oluşturulmamış, evren ile çalışılmıştır, 176 anket geri dönmüş, 9 anket hatalı veya eksik bilgi girişi nedeniyle değerlendirmeye katılmamıştır. Araştırmaya dâhil edilen geçerli anket sayısı 167'dir.

Öğretmenlerin örgütsel güven düzeyini tespit etmek için Kamer (2001) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Örgütsel Güven Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek 40 soru ve yeniliğe açıklık, yöneticiye güven, iletişim ortamı ve çalışanlara duyarlılık olmak üzere 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Öğretmenlerin yönetime katılım algılarını ve beklentilerini ölçmek için ise Aldemir (1996) tarafından geliştirilmiş olan Yönetime Katılım Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek algılanan katılım ve beklenen katılım olmak üzere 2 alt boyut ve 12 soru içermektedir.

Verilerin çözümlenme ve analizinde SPSS 24.0 paket programı kullanılarak demografik özelliklere ait verilerin yüzde ve frekans değerleri incelenmiş, ölçeklerden alınan puanların aritmetik ortalamaları ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Örgütsel Güven ve Yönetime Katılım Ölçeklerine ait puanların; öğretmenlerin cinsiyet bağımsız değişkenine göre anlamlı bir fark oluşturup oluşturmadığını tespit etmek için Bağımsız Grup t testi, yaşına, meslekteki hizmet yılına (kıdem) ve branşına göre anlamlı bir fark oluşturup oluşturmadığını tespit etmek için Kruskal Wallis-H Testi analizi ve hangi gruplar arasında anlamlı farklılıklar oluştuğunu tespit etmek için de Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre; Öğretmenlerin yönetime katılım beklentisi cinsiyete göre değişmektedir. Kadın öğretmenler daha fazla yönetime katılım beklentisi taşımaktadırlar. Öğretmenlerin örgütsel güven düzeyi cinsiyete, yaşa, meslekteki hizmet yılına (kıdem), branşa göre değişmemektedir. Öğretmenlerin yönetime katılım algısı cinsiyete, yaşa, meslekteki hizmet yılına (kıdem) ve branşa göre değişmemektedir. Öğretmenlerin yönetime katılım algıları yükseldikçe örgütsel güven düzeyleri de yükselmektedir. Öğretmenlerin yönetime katılım algıları yükseldikçe çalışanlara duyarlılık algı düzeyleri de yükselmektedir. Öğretmenlerin yönetime katılım algıları yükseldikçe yöneticiye güven düzeyleri de yükselmektedir. Öğretmenlerin yönetime katılım algıları yükseldikçe yeniliğe açıklık algı düzeyleri de yükselmektedir. Öğretmenlerin yönetime katılım algı düzeyleri ile yönetime katılım beklentileri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

Sonuç olarak öğretmenlerin yönetime katılım algısı örgütsel güven düzeylerini etkileyen faktörleri dikkate alan bir yönetim anlayışı uygulamak eğitim ortamının dolayısıyla da eğitim süreçlerinin niteliğinin artmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, örgüt, güven, örgütsel güven, yönetim, yönetici, yönetime katılım, ortaokul.

ABSTRACT

Institute : Social Sciences

Department : Educational Sciences

Programme : Training Management and Planning

Supervisor : Prof. Dr. Hasan Şimsek

Type and Date of Graduate : Master – July 2017

A RESEARCH ON RELATIONSHIP BETWEEN TEACHERS' ORGANIZATIONAL TRUST LEVELS AND ATTITUDES TOWARDS PARTICIPATION IN SCHOOL MANAGEMENT

(ISTANBUL PROVINCE, FATİH DISTRICT EXAMPLE)

Murat Yıldız

This study aims at contributing the education process by determining the relationship between organizational trust and teacher expectations in school management.

We used descriptive survey technique in this research. This study consisted of 600 teachers, working in 24 different state secondary schools in Fatih district of İstanbul province. The surveys were delivered to 600 teachers. 167 surveys were found to valid and used in the analysis.

In order to determine the organizational trust levels, we used Turkish translation of "Organizational Trust Scale" (Kamer, 2001). This scale consists 40 questions under 4 dimensions; co-workers sensibility, trusting in school principal, being open to innovations and communicational atmosphere, in the school. We, also, used "The Scale of Participation in Management" by Aldemir (1996) to measure the teachers' perception of participating in management. This scale consists of 2 parts; perceptual participation and expectational participation through 12 questions.

We used SPSS 24.0 package and calculated the percentage values of demographic qualifications, and standart deviations and arithmetic averages of the scores of scales. Independent Group t test was used to measure, whether there is meaningful difference between genders; Kruskal Wallis-H Test was used to measure, if there is a meaningful difference in age, occupational seniority and teaching branch, and Mann Whitney-U test was used to determine the difference between scores organizational trust and participation in management.

The results indicate that teachers' expectations of participating in management differ based on gender. Female teachers have more expectations than men to participate in management. Teachers' organization trust levels vary based on gender, age, occupational seniority and teaching branch. Teachers' perception of participation in management shows significant difference based on gender, age, occupational seniority and teaching branch. We observed that the more the raising of teachers' participation in management, the higher the levels of organizational trust; the higher their perceptions of co-workers sensibility, the higher the trust in school principal and the level of being open to innovations. We found a meaningful relationship between the perception of participation in management and the expectation about participation.

Key Words: Teacher, organizational trust, school management, school principal, participation in school managemet, secondary school.